

detta förslag. Men pluraliteten af er commission var af den tanka: at det bör förkastas, emedan den förlust vi lidit, enligt allt hvad man hittills kunnat finna, ej står i sammanhang med tilvarelsen af en complott. Ministrarne sjelfve, tillade han, vore ej ense om nödvändigheten af en Special-lag. Äfven bland dem hade friheten funnit försvarare. Dock påstod Rivière, at Lagprojectet, med de nu föreslagna ändringarne, snarare skulle leda til skydd för personliga friheten, än til dess kränkande. »Vår Regering, sade han slutligen, behöfver, liksom alla möjliga Regeringar, en lysisk styrka, men framför allt, och om hon ej skall gå under, en stor moralisk kraft. Källan til den sednare är Fransmännens kärlek och aktning för Konungen och dess familj. Dessa känslor, som äro nödvändiga vilkor för Statens lif, stärkas genom Auctoriteten af stora exempel, som utbreder och fortplantar dem, och som tillika gör det goda lätt för de magthäfvande. — 15 talare (alla liberala) hafva låtit anteckna sig såsom de der vilja tala emot, och 12 såsom de der vilja tala för Lagprojectet. — Den 8 och 9 dennes har discussionen om detta lagproject blifvit fortsatt. Enligt Benj. Constants med 105 röster emot 32 antagne förslag, har Kammaren församlat sig i sina Bureauer för at öfverlägga om hans project til et förbättradt omröstningssätt. — Rayer Colard har blifvit nämnd til Ordförande i de Deputerades Utskott för Vallagen och kommer at afgifva dess yttrande. Commissionen skall, såsom man väntade, med 7 röster emot 2 hafva föreslagit lagprojectets förkastande. — Chateaubriand begynner nu at i Conservateur tala mildare om Decazes, och recommenderar fördragsamhet och moderation, emedan han ser, at motsatsen skulle beröfva hans parti all kraft. »Royalisterne,« säger han, »äro utan galla.« För öfrigt underrättar han allmänheten, at han i Pairesnes Kammare förklarar sig emot Censuren och frågar: »Skulle de exceptionslagar, förra Ministären föreslagit, kunna gagna den närvarande så mycket som man tänker? Vi önska det, men tro det icke. Censurerade Tidningar vore ingen hjälp för Ministrarne. Äfven de bästa Artiklar förlora sin credit, om de ej uttrycka en oberoende mening. Och huru vill Regeringen befria sig från ströskrifterne, som äro undantagna från Censuren, som äro lika korta, ja ofta kortare än dagbladen och som kunna öfversvämma Läs-sällskaperne, Caffehusen och Källarne?« Slutligen åberopar han Hertigens af Berry tanka och säger, at denne Prins väl hundrade gånger för honom yttrat sig til tryckfrihetens fördel. — Louvel förhördes den 9. Han tyckes vara erkänsam derför at man ej mer binder hans händer på ryg-

gen, yrkar en snar dom och smickrar sig at få se inrycket folk vid sin afrättning. — Huset Orleans synes nu vara nära thronföljden i Frankrike; för 100 år sedan, under Ludvig XV:s minderårighet, var det också ganska nära at komma på Thronen. — Mina har i Paris varit sjuk, men af händelserna i Spanien synes han hafva fått anledning at föregifva det sjukdomen ännu fortfore, för at fritt kunna afresa. En vän lade sig emedlertid i hans säng och spelade rolen af dödssjuk. — Från Nederländerland förmäles, at et Jägare-Regemente marcherat från Lille til Paris och ersättes genom Nord-Departementets Husarer; at Kongl. Gardets 3:dje Infanteri-Regemente, som låg i Garnison i Valenciennes och det 6:te, som var förlagdt i Lille, afgå til hufvudstaden och at andra Regimenten intaga deras ställen; at Eure- och Loire-Legionen drages til Havre, och at i allmänhet stora rörelser ske med trupper i Norra Frankrike.

Spanien. Från Madrid skrives under den 29 Febr. Man kan ej vänta sig at officielt erfara hvad som föregår i Spanien; men efter all anledning utbryter i detta ögonblick en vidsträckt Insurrectionsplan öfver hela riket. Saken blir med hvar dag klarare; och revolutionens förskräckliga bana öppnar sig för oss. Den 22 Febr. var Cadix ännu Konungen eller snarare sin Gouverneur troget. Riego skall hafva ankommit til Granada och derifrån ämnar begifva sig til Carthagena. Våra bekymmer i afseende på Galicien vore alltför grundade och Regeringen har utfärdat ordres om hämmande af den kring sig gripande insurrectionen. General-Capitenen Eguia har, vid underrättelsen om Riegos anmarch emot Granada, afrest derifrån och medtagit 200 statsfångar. — Från Irun skrives under d. 1 Mars, at Constitutionen är proclamerad i hela Galicien; at Audiencien flyktat; at bestörtning och glädje omvexla; at Mina, som förr, är öfverallt och ingenstädes; at hans Corps ökas; at upresningen utbreder sig längs efter hela Cantabriska kusten; at äfven i Valencia skall vara oroligt; at Mina bemäktigat sig Vapenfabrikerne i Ayvar och Orbazeita; och at Vice-Konungen inneslutit sig i Pampelona och Areizaga i St. Sebastian. — Vidare från Bayonne af d. 2 dennes; at Here detachementet Kongl. trupper ankommit til Irun och at flere poster blifvit upställda på venstra stranden af Bidassoa för at bevaka gränsen; at Ståthållaren i Pampelona utsändt 200 man för at genomsöka Bastans dal, der Mina vist sig; at Franska posterna vid St. Jean de Luz blifvit fördubblade, hvilket likväl ej kunnat hindra många Spanska Officerare at från Frankrike inkomma i Spanien; at en upresning d. 20 och 21 Febr. utbrutit i Ferrol och Coronna

och at en Junta bildat sig på förra stället; at Porliers Enka blef uttagen ur et kloster nära Corunna och sedan klostret blifvit upbrändt, i triumph införd i Staden; at troppar och invånare vändt sig mot Sant Jago, och at de personer, som bidragit til Porliers arrestering blifvit misshandlade; at, enligt underrättelse från Cadiz, hela Regimentet Soria öfvergått derifrån til Isla de Leon. — Från Bayonne förmåles ytterligare under d. 3: Händelserne i Castilien hafva i Madrid gifvit anledning til Castilianska Rådets hastiga sammankallande och til flera olika förslag at rädda Monarkien. Det bekräftar sig at blod flutit i Corunna; den Brigadeer, som arresterade Porlier, skall vara huggen i stycken. Mina organiserar sin Corps; för hans skull har hufvudquarteret i provinsen Guipuscoa blifvit flyttadt från Tolosa til S. Sebastian. — Under d. 4 skrives: I Andalusien göra Insurrectionerne beständigt framsteg. Algesiras, Tausa, Xeres och Malaga äro i deras händer. I Ferrol och Corunna har Constitutionen blifvit proclamerad. Porliers lik har blifvit upgräfvit och högtidligen jordsfästadt. En gammal President för Cortes står i spetsen för Insurrectionen. I Santander proclamerades Constitutionen den 29 Febr. Mina och Echeveria hafva 48 timmar dröjt i Brienz; Den förre står redan i spetsen för 2000 man och har bemäktigat sig Kanongjuteriet i Aizabal, 4 timmars väg från St Jean Pied de Port. Likasom förra gången har han inrättat Tullar. Vice-Konungen i Pampelona sätter sig i så godt försvarstillstånd som han förmår. Man talar om oroligheter i Catalonien och menar, at en Insurrection öfver hela Spanien vore förberedd til d. 1 dennes; hvarigenom den $1\frac{1}{2}$ månad långa overkamheten på Isla de Leon låter förklara sig. Rådet i Madrid har med flesta rösterna förklarad, at Konungen ej bör göra några concessioner, at Hans Maj:t på intet sätt bör gifva efter. Några ville at man skulle begära 40,000 man Franska hjälptruppar; men mot en sådan inblandning af en främmande magt förklarade sig en Ledamot eftertryckligen och vann Konungens bifall. — En Tidning från Bordeaux af d. 6 dennes säger: »en trovärdig person, som d. 29 Febr. afrest från Madrid, berättar at bestörtningen der var allmän. Flere städer i Gallicien hade följt Corunnas exempel. Generalerne Balasteros och Giron hafva vägrat at taga befälet öfver Freyres armé.» (För öfrigt bekräftas en del af de förut meddelade underrättelser.) Andra Franska Tidningar innehålla: at General-Capitenen i Arragonien med posthästar

afrest til Madrid för at underrätta Konungen om den hotande sinnesstämningen i Sarogossa; at Castanos från Catalonien underrättat, at han ej längre kan svara för denna provins's trohet; at, i Konungariket Valencia, en f. d. Guelleras-Chef samlar manskap; at Elio fallit i onåd, emedan han rådt Konungen at lemna Madrid; at Infanten D. Francisco varit arresterad i 24 timmar äfven för et råd; at flere Grander bedt Konungen sammankalla Cortes; at det synes som Regeringen ämnade föreslå en Constitution eller rådslå om en modification om den, Insurgenterna antagit; at Odonnels truppars dåliga beskaffenhet hindrar honom at följa Riego o. s. v.

England. Drottningen har ankommit til Rom och bebor Lucien Bonapartes palats. Hon har hvarken fått hedersvakt, eller besök af Hannoveriska Ministern eller Engelska General-Consuln.

The Times påstår, at Ministrarne så hastigt upplöst Parlamentet, emedan de ämnade begära en half millions tilökning i civil listan (hvilken, såsom bekant är, vid en Konungs uppstigande på thronen, fastställes för hela hans regering); men det gamla Parlamentet fans ej benäget at gå in på förslaget. Tierny hade sagt, at den enda förändring i civil-listan, som kunde ske, vore en minskning. Castlereaghs missnöje med denna tanke hade redan väckt förundran och upmärksamhet; men at en förhöjning kunde komma i fråga, det föll ingen in. Yppandet af en sådan plan under parlamentvalen torde ännu i rättan tid hafva inflytande på de väljande. — Orsaken til oroligheterna i Irland är den orimligt höga skatt, hvarmed godsherrarne betunga sina länbönder. Detta, likasom fruktan för de missnöjdes magt, har på några ställen blifvit erkänt genom landskattens nedsättande. At de Irländska oroligheterna skulle hafva någon gemenskap med radicalernas läror i England, synes icke troligt.

Vid voteringens slut d. 10 dennes stod rösternas antal för City sålunda: Wilson 2207, Curtes 2064, Wood 2062, Brydges 1803, Thorp 1584, Waithman 1550; för Westminster: Burdet 630, Hobhouse 580, Lamb 317. Valet för Southwark slutades, emedan Turton afsade sig sina anspråk.

America. Den hastighet, hvarmed Bolivar röper sig åt alla håll, är förvånande. Julaiton lemnade han Angustura, för at lägga sista handen vid sitt verk. Independenterna genomströfva Nya Grenada, för at förstöra de strödda kvarlesfvorna af Kungliga truppar. Det tros, at Morillo blott söker tillfälle at inskeppa sig och undkomma.

STOCKHOLMS COURJER.

Thorsdagen den 30 Mars.

Sine ira, studio et metu.

Tryckfriheten

(Forts. från N:o 25.)

B. Lyckliga folk, som nu styres, dömmes, undervisas af personer, hvilka äga ledighet nog, at ej blott läsa allmänna blad, utan ock sköta sina nöjen på mångahanda sätt, men dock äro så rädda om folkets tid, at de hellre vilja låta det supa up den, spela bort den, sofva hela vinteraftnarne, och göra, hvad det behagar för resten, arbeta med så dålig åkerbruks- och slöjde-redskap som helst, med et ord, förstöra sig genom lättja, oduglighet och laster, huru mycket det lyster, än någonsin falla på det orådet at vid lediga stunder uplysa sig om hvad som för menniskan och medborgaren är viktigast at veta! Jag för min del är icke ens i stånd at uptänka någon svårighet, som på allvar skulle kunna sägas möta det bruk af de lediga stunderna, hvarengom alla möjliga klasser af folket vore i stånd at inhämta all den allmänna och populära kunskap om fäderneslandets, ja om världens händelser, som fordras at veta, hvad man i allmänna värf bör önska, såsom nyttigt, och hvilka företag som kunna vara vådliga för frihet och allmän säkerhet.

A. Avisorna skola således styra verden och dana medborgare. Man ser, at avis-skrifvarnes yrke, efter eder plan,

skall blifva indrägtigt. Ni är säkert oväldig i denna del.

B. Avisorna hafva redan länge styrt verden. De komma blott at styra på et annat sätt, när de verka icke blott på et privilegieradt urval af folket, som har hopens öde i sina händer, utan på sjelfva denna hop, som genom sin bildning gör sig fri från förmynderskapet, kontrollerar omedelbart dem, som styra, och betraktar sig sjelf såsom sitt eget ändamål och den största intressenten i det samfund, der den förut blifvit behandlad såsom medel för vissa stora ändamål. Opinionsen regerar verden, allt sedan den blef opinion. Den har, likasom bildningen, börjat upifrån, sträckt sig först til ganska få, d. v. s. alltid til blott dem, som sjelfva tänka eller tro sig tänka, nedstigit gradvis til allt flere och mindre högt uppsatta, utvidgat sig efter hand och slutligen hunnit til omfattning af det ännu jemnförelsevis ganska inskränkta antal, som likväl redan vågar kalla sig *publiken*. Jag kan icke tvifla, at den progressift omkring sig gripande opinionsen skall immerfort vidga sitt område, til dess den innehar hela samhället och alla dess medlemmar. Då först skall tryckfriheten hafva gjort sin fulla verkan; och då skola samhälls-författningarne i sjelfva verket vara fria, ej blott väl utarbetade och i bokstafven väl afvägda, utan upfyllda af lif och verksamhet, invuxna i folkets vilja

och omöjliga at störta, innan folkets bildning tillika utrotas.

A. Gudomliga tryckfrihet! makalösa avisor! Jag börjar älska Er, om J kunnen göra så mycket godt. — Emedlertid, m. H., måste Ni naturligtvis vara en stor beundrare af Bell-Lancasterska läromethoden; ty den tyckes leda rakt til utvecklingen af edra planer; och denna method äger visserligen då en ganska stor politisk vikt.

B. Om Ni ej talar allvarsamt; så mycket värre. Ja, denna undervisningsmethod är tidehvarfvets högsta företråde, den stora uppfinning, som skall fullända Försynens plan med tankens väckta frihet. I denna frihet och detta lärosätt, som utbreder henne, ligga verktygen til den nya skapelse, som mennisko-samfundet skall undergå. Jag önskade at en annan gång kunna inleda Er i betraktelser öfver den nya rigtning, som allmänna upfostran måste få genom verkningarne af denna från himmelen nedstegna tanke, at människornas kunskaper låta sig meddelas utan möda och utan särskilda läromästare, at hela samhället kan bli en skola, der alla undervisa och alla undervisas, der man från barndomen vänjer sig vid det förra och hela lifvet igenom ej upphörer med det sednare, der lärostolarna, en gång besatta, framgent besätta sig sjellva, och bildningens källa blir oskuldsälderns renhet. Jag tycker mig se omsorgen om människornas förädling nu först anförtrodd åt de tjenare, som den eviga godheten valt, at hämta den omedelbart från sig. Barnen lemna skolorna med kärlek til kunskapen, hvars inhämtande ej varit en plåga, men deras högsta glädje. De skola i all sin lefnad icke försaka denna glädje; och vaxelundervisningen, fortsatt genom alla åldrar och stånd, skall i samhället blifva den innersta organismen, som genomtränger

och sammanhåller allt. — Men vi skulle komma för långt, om vi ville fördjupa oss i detta ämne, hvilket endast så vida har inflytande på det, hvaröfver vi företagit oss at nu språka, som det ingår i utsigterna för en högre bestämmelse af tryckfriheten, än den som hittills kunnat upnås.

A. Jag blir tankfull. Ni öppnar för min inbillning en ny verld. Jag ser ej mer samma människoslägte, som krälat och förtrampat hvarandra på denna jordens yta intil närvarande stund. Skulle vi väl möjligtvis vara bestämda til något annat? Skulle väl den verldarnes Styresman, som måste hafva funnit sig nöjd med oss, sådana vi hitintils varit, emedan Han annars kunnat skicka omskapelsen långt för detta, nu likväl hafva beslutit at skapa oss på nytt och göra denna jordytan til samlingsplats för et slägte af högre värde? Det parti, som hänger vid det gamla, måste icke hafva fattat dessa gyldne drömmar — och i sanning må man förlåta det. Tryggare är det at behålla verlden, sådan den finnes, än tro på en ny, som ännu ingen sett, och som af samma skäl, hvarmed dess tilvarelse bevisas, hade bordt finnas långt förr.

B. Jag är van at hoppas, ej at häda? Försynens plan omfattar evigheten. Jag ser ej den: men den minsta gnista af hopp uptänder mig til andakt för det gudomliga, som lofvar at uppenbara sig på jorden. Huru skulle jag då med liknöjdhet se hoppets hela strålande morgonrodnad? Må människoslägtet hafva, under så många årtusenden som helst, legat nedsunket i djuriskt elände; icke tilhör det oss at förklara det ohjelpigt, om Försynen likafullt finner det värdigt at uplyftas och hjälpas? Det nya, jag redan sett, bevisar, at något nytt kan finnas; och hvad vore jag, om jag icke

fröjdades at följa den hand, som vinkar, när hon visar mig, hvad mitt hjerta måste önska, om det ock aldrig funnes?

A. Vakta Er för all högre flygt. Sanningen vinner ej på öfverspänning. Vi ämnade tala om tryckfriheten, och tills vidare om de verkningar, vi af henne röna i den verld, som vi för närvarande se med våra kroppsliga ögon.

B. Jag finner, at detta samtalspråk ej nu är på sitt ställe, och jag samtycker at återgå. Äfven med åsidosättande af allt det stora, som tankefriheten lofvar, borde människans högmod vara mindre liknöjdt om henne. Är hon icke i denna stund et tvistämne bland statsmän och lärda? Ser man icke ännu människor, som ej blygas at darra för at höra andra människors tankar? Man borde då ej heller blygas at afsäga sig förnuft och människorätt en gång för alla.

A. Innan jag samtycker, at så högt värdera det mest missbrukade af allt, hvad människan upfunnit, konsten at tala, skrifva, ljuga och smäda, hvaraf Ni förhärdat Er at se fördelarne, utan at vilja vidkännas olägenheterna, skall jag åtminstone icke lemna någon ting oförsökt, för at bringa Er til behjertande af dessa sednaré.

I et visst högtidligt tal af en man, som är invigd i dessa ämnen och står i et slags förbindelse at känna dem, har jag en gång hört den satsen drifvas, som man också kan få höra uprepas af andra mindre tänkare, at tryckfriheten väl är en herrlig sak, och uplysningen ännu bättre, men at tryckfrihet ej derföre duger alltid och allestädes, utan måste dröja at komma, til dess tiden för henne är mogen, o. s. v. Jag trodde redan förut, at så förhöll sig, och har så mycket mindre grubblat på den saken, som jag ansåg mig hafva fått ännu en auctoritet at hvilat vid. At Ni ej bekänner Er til denna

lära, inser jag nogsam. Men Ni, som vill föra in ljuset öfver allt, äfven bland de brännbaraste ämnen, måste vara betänkt på desto kraftigare eldsläckningsmedel, ju större vådan blir.

B. Säg mig, hvad begrepp er talare gjorde sig om den mogna tiden. Skulle uplysningen gå före och bereda tryckfriheten väg?

A. Jag har glömt huru han förlikade tankarna. Men han talte om ögon, vana vid mörkret och ömtåliga för daggningen, huru de ej på en gång kunde fördraga den fulla dagen. När de småningom hade lärt sig det; då skulle tiden vara mogen.

B. Hvarifrån trodde han då, at den fulla dag skulle komma, som han befara, innan ännu tankans fria bruk framkallat den?

A. Skulle han göra sig alla sådana frågor?

B. Ja, om han ville besvara dem.

A. Och om han ej det gjorde?

B. Så kunde han påstå, hvad han ville. Framkasta meningar och betänkligheter, är icke svårt. *Bevisa* är hvad som gagnar.

B. Han har då sparat det besväret at oss — så vida frågan nemligen icke redan är besvarad af någon författare, som hvarken han eller vi råkat läsa.

A. Bekymra Er icke om någons beläsenhet. Er ton blir lättsinnig. Ni bör vara högtidlig, såsom nyss, och det anstår Er icke at persifflera.

B. Nå väl, begifvom oss til sjelfva satsen. Ni tror då, at half kännedom är bättre och mindre vådlig än den hela, för en, som förut ingenting vet?

A. Jag tror ingenting. Jag blott citerar. Men skulle liknelsen af ögonen icke vara träffande?

B. Den är åtminstone öfverflödig; ty saken begripes lättare utan liknelse.

Vore frågan, at på en gång inviga den okunnige i vetenskapernas innersta hemligheter; så kunde man hafva medlidande med honom, mindre derföre, at han finge veta mer än han kunde bära, än derföre, at han kunde falla på den dåragtiga tankan, at hans sunda förnuft ej mer dugde emot så mycken djupsinnighet, som dermed ej kunde förenas. Men som hela invigningen är en simpel omöjlighet; så är det icke något dylikt, man menar, då man skrupulerar öfver vådan af ljus för dem, som sutit i mörkret.

A. Naturligtvis; ty när fruktade man väl någonsin för vetenskaperna? De hafva stundom blomstrat under den fullkomligaste despotism.

B. Nej, hvad man fruktar, är at de farliga ämnen, politikens hemligheter, regeringslärorna, förvaltningens gång skola för hastigt blottas, sättas på en gång i för stark dag. Småningom, säger man, vill man se dem updagat, på det deras otroliga djupsinnighet ej må förbrylla enfaldiga hufvud. Och likväl borde man aldrig orda om vådan af halfkunskap, i fall man icke ser, at den här är vådligast.

B. Jag vet, at detta ordande är en orimlighet i de flesta ämnen, at menniskan går gradvis til kunskapen, at den hvarken är hel eller half hos någon; och at således ingen uplysning är möjlig, om man ej vill tåla de lägsta graderna deraf. Men med *full dag*, som Ni omtalar, kan här icke menas någonting annat, än obehindrad tilgång at skåda allting i så mycken dag, det kan få, oförkränkt rätt at framlägga sakerna i allt det ljus, som finnes. Och denna rättighet, säger jag, måste lemnas hel — om den någonsin är vådlig, så är det, när den lemnas med förbehåll och inskränkningar. — I fall man väcker Er om natten, och säger: »elden är lös, men Ni får ej veta, hvar det är;» så måste Ni förskräckas och

ängslas at erfara, hvem faran gäller och huru stor den kan vara. Säger man Er genast, hvar branden är; så kan Ni mången gång behålla ert lugn. Måste ej samma skillnad inträffa, i fall Ni får den underrättelsen, at et och annat af den allmänna förvaltningen går illa, men med tillägg, at man icke vågar upptäcka, huru illa — eller Ni får höra helt öppet förkunnas: fel finnas i denna förvaltning; upsök så många Ni kan och lägg dem för allas ögon! — Den förra methoden är god, om man nödvändigt vill bringa folket til orolighet ock missnöje, antingen det dertil har anledning eller ej. Vill Ni vara Statsman, m. H., handla då öppet med folket, och dölj ingenting — eller ock, dölj allt, qväf all vettgirighet och all tanke, och trampa människornas rättigheter, begynnande på den heligaste, rättigheten at veta sin rätt. Ederas måste ovillkorligen vara ert upsåt. Men skulle det vara det sednare, utan at Ni törs säga det, säg då i stället, at ännu ej är tid, men at edra likar framdeles, i kraft af ert höga välbehag, skola få lära känna sina rättigheter.

A. Huru Ni vänder Er; så kommer Ni aldrig ifrån, at all tryckfrihet varit orolig, ofoglig, full af förargelse och oreda. Är orsaken härtil någon annan än den, at tryckfriheten alltid kommit för bittida?

B. Det vill säga, at folket börjat för bittida tänka; ty detta händer aldrig förr, än tryckfrihet kommit — eller vet Ni, at det någonstädes händt förr? Jag behöfver ej säga Er, at förhållandet här är alldeles detsamma med den enskilda människan och med samhället. När Ni sjelf först upvaknade och började fråga Er efter orsaker och grunder til tingens beskaffenhet och til edra egna föreställningar; fann Ni ej allt i oreda och mörker? var Ni ej nödsakad at med bekym-

mer, ånger, qual och, någon gång, för-
tviflan söka bringa allt til ordning och
sammanhang, förstöra allt fördomarnes
välde, förkasta allt godtycke och upgö-
ra lagar för ert förstånds och er viljas
verksamhet? — Nå väl, tror Ni, at det
någonsin står bättre til i et samhälle,
der tankans frihet ännu ingenting uträt-
tat? Hvad bör man ej hafva vågat, der
man vågat undandraga sig ljuset? Hvil-
ken af människornas rättigheter bör man
hafva vördad, då man nekat dem den
första af alla, den at upplysa sig? Huru
kan Ni då undra, at allt kräfver, i detta
skick, samma omsorger af den nyväckta
tankan, som det fordrades, när tankan
hos Er först vaknade, at allt kostar
samma mödor, samma oro, samma om-
skapningar? Må Ni ej snarare undra, at
det någonsin kan aflöpa med mindre än
totala skakningar och brytningar?

A. Ni kan dock icke neka, at häf-
tigheten och våldsamheten skada sjellva
den förbättring, Ni söker. Illviljan och
smädelsen göra sig luft under masken af
nit om det allmänna. Til slut skapar
man en så kallad opinion, som tager
sig välde och är knapt så obekymrad om
någonting, som om rättvisan. Låt en
skicklig äreskändare vråka den mot en
enskild person — och han står ej mer
at uprätta. All samhällets rättvisa åt ho-
nom är fruktlös.

B. För at fortsätta liknelsen, frågar
jag Er: I fall Ni vill blifva en förnuftig
man och rycka väldet ifrån edra passio-
ner, måste Ni icke uthärda striden med
dem? Begär ej, at allt, hvad Er vilja un-
der denna strid frambringar, genast skall
vara rent. — Och för at tillämpa detta:
besinna då, at den första striden i sam-
hället måste snarare vara det ena ondas
strid med det andra, än en strid mellan
det onda och det rena goda. Begär ej,
at harmen, den enda rådande känslan i

första striden mot våldet, skall genast
vara en dygd. Omedelbart från förtrycket,
der ingen vågat tänka på fäderneslandet,
sprider sig, vid första ropet på frihet,
icke allmänt et äkta patriotiskt nit. Ore-
na afsigter och begär hoppas ännu allt,
och försöka blott at i en ny skepnad
bedraga ovana ögon. De lägsta lycksö-
kare, de fräckaste egoister framträda
under namn af frihetens hämnare, me-
dan de blott förfölja andra förtryckare,
som stå i deras väg. Huru vill Ni, at
dessa skola lära oss frihetens, sannin-
gens, ärans värdiga språk?

Man bör häraf naturligen vänta en
missledd opinion. Man måste tåla äfven
den, til dess skränet blir något gammalt
och förlorar sitt behag. Den röst, som
då låter höra sig, lyssne man til. Ar den
icke bättre; så är det ej fäderneslandets
och sanningens sak, som segrat. Emed-
lertid är jag säker, at äfven under den
förra perioden opinionens misstag hvar-
ken äro så många eller så stora, som
man vanligen ropar. En publik karakter,
som får henne emot sig, har, skulle jag
tro, nästan alltid at skylla sig sjelf. Hvad
offentlig smädelse öfver offentliga åtgär-
der vill säga, begriper jag knappast, så
vida smädelse skall innefatta et lömskt
försök at skada genom osanning. *Offent-
ligen* smäda kan man mot en gerning,
som ej är offentlig. Mot den, som sker
offentligen, kan man *enskildt* smäda. Men
så snart man framträder i dagen mot hvad
som skett inför hela folkets ögon, eller
är förvaradt i handlingar, af hvilka hvar
och en äger erhålla del; då begär man
en omöjlighet, i fall man söker at göra
osanning gällande. Nu är allt, hvad en
embetsman gör, en sak af sådan offent-
lighet. Jämtrar han sig öfver hvad man
derom högt och öppet säger; så är det
antingen derföre, at hans handling ej tål
ljuset, eller ock derföre, at han gör sig

alldeles ingen røda för de utvägar, han äger til försvar inför samma allmänhet, hos hvilken han anklagas.

A. Säg snarare, at han försmår at inför en allmänhet, en lumpen hop (som just enkom läser smädelser, och ingenting annat) försvara, hvad han gjort, och vill vara i fred, när han har fred med sitt samvete.

B. Med så höga tänkesätt är man för stor, at vara embetsman, statens, allmänhetens *tjenare*, på denna låga jorden. Det enda, hvartil man borde finna sig böjd at nedstiga, vore at bli en absolut befallande *sjelfherrskare*, för hvilken den usla hopen knäböjde. — Jag talar om menniskor, som anse sig kunna utan förnedring eftersträfva den äran at tjena et fritt folk. Desse begripa, at ingen ära finnes utan i folkets bifall, och at detta bifall är destomera smickrande, ju mer det grundar sig på säker känedom och fri granskning.

A. Från dessa satsar kan Ni argumentera Er til strafflöshet för allt, hvad som publiceras mot allmänna myndigheter. Jag ser dock icke, hvarföre det sanningslösa tadellet (jag får ej säga smädeförsöket) emot dem skall vara mindre ansvar underkastadt, än mot enskilda. Jag ser icke, at sanningen är mindre pligt derföre, at lögnen ej kan lyckas.

B. Jag är alldeles af Er tanka, och jag nekar Er visserligen icke at kalla det grundlösa tadellet smädeförsök. Af dumhet kan man försöka, hvad som aldrig låter göra sig, och således försöka at smäda, der ingen smädelse är möjlig. Hvad jag tror mig hafva bevist, är endast det, at aldrig et sådant försök kan vara farligt emot offentliga myndigheter, emedan det aldrig kan lyckas, i fall någon fins, som vill, at det icke skall lyckas. Det är endast sanningen, som

för dem kan vara farlig — döm sjelf, hvad de äro för det allmänna, när detta inträffar.

A. Man ser, at Ni ej tål några hemligheter. Utan tvifvel skulle Ni önska, at Konungen i Stats-Rådet sutte för öppna dörrar.

B. Om Ni säger, at jag önskade många saker offentligen behandlade, som nu afgöras hos Konungen i Stats-Rådet; så svarar jag utan betänkande ja. Men dermed menar jag endast, at dessa saker aldrig borde hos Konungen såsom Regent förekomma, utan tillhöra domarmagten. Etdera anser jag för ovilkorligen nödvändigt, antingen at dylika mål öfverlemnas åt denna magt, eller ock at Stats-Rådets protokoller deröfver blifva tillgängliga för allmänheten.

A. Längre kan man väl icke gå. Nå väl, låt Er nu få all den publicitet, Ni vill hafva. Låt öfvergången från mörker til detta ljus, denna publicitet, förstöra så många svaga ögon, den kan — eller låt vissa andra ögon bli så förlägna som helst deröfver, at de svaga tåla ljuset bättre och se mer dervid, än man velat föreställa sig. Någon olägenhet måste tålas, i fall man vill sjelfva ändamålet. Hvilken stor revolution aflöpp väl utan offer? Och hvilken kan väl vara större, än öfvergången från mörker til ljus, från godtycke til lagligt samhälls-skick? De offer, menar Ni säkert, som måste falla derigenom, at man framdrager deras enskilda lefnad — den offentliga kan ej smädas — få anropa lagen om hämnd, så godt de kunna, och för resten lemna sig til sköflings åt den ädelmodiga opinionen.

(Forts. e. a. g.).

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Nyheterna om resningen i Galicien hafva bekräftat sig. Porliers enka har i triumf blifvit förd til Corunna. Nästan alla orter i provinsen hafva proclamerat constitutionen. Den provisoriska regeringsjuntans president är Don Agar, fordom medlem af Cortes's regering. Nationalmilisen (alarmas) inrättades genast. Sennor Diaz, Överbefälhafvare för Nationalgardet i provinsen, understödde insurrectionen af alla krafter. Gou vernören i Ferrol ville göra något motstånd, men omkom, likasom i Corunna alla de, hvilka haft del i Porliers fasttagande eller dödsdom. De insurgerade trupperne marcherade från Corunna til S. Jago de Compostella, för at fullkomna resningen der; men det lyckades General Losada at samla något krigsfolk mot dem. Staden har emedlertid redan fallit i deras händer. I Santander skedde constitutionens proclamerande ganska fredligt, på befallningar från Corunna. I allmänhet skall revolutionen i Corunna blifvit genomdrifven med så mycken försigtighet och moderation, at ingenting bör befaras för det inre lugnet eller den utländska handeln. — Då Mina anlänt til Navarra, öfverhopades han med deltagande och skänker, och fann vida fler anhängare, än han kunde förse med vapen. Utan anspråk på betalning tillfördes honom 600 hästar för hans trupp, och 10 dyrbart sadlade för honom sjelf. Han lät detachement rycka ut i Salinas-passet och på vägen til Burgos, för at, om möjligt, upsnappa poster och kurirer från Madrid. Sjelf beredde han sig at med 1000 man gå i fält, oberäknade de Guerillas-band, som han organiserat. En del af den svaga besättningen i Pampluna synes honom tillgifven. En hop Catalonier hafva redan förenat sig med honom. För öfrigt bekräfta sig ej ryktena om flera städer och arsenaler, som han skulle hafva bemäktigat sig. — Insurgenterna på Leon hafva inbjudit de Spanska flyktingarne i London, i synnerhet redactören af *Espannol Constitucional* (Azara) at komma med det skyndsammaste til Leon. — Annu trodde man, at Riego gått til Grenada. Desertörer från Odonnells trupp stötte dagligen til honom; denne skall i slaget vid Malaga hafva förlorat 500 man och följde Riego ganska långsamt. Monitören och andra Franska tidningar af samma ton gifva emedlertid et annat utseende åt Riegos företag mot Malaga och den der levererade drabbning, ehuru de icke neka sjelfva facta. — Öfver allt, der Insurgenterna framtåga, proclamera de befrielse från skatter och fri införsel af lifsmedel, samt af utländska varor mot 12 pro-

cents tull. — Freyre har afsked, två Generaler, som fått anbud af öfverbefälet, hafva undanbedt sig; Don Carlos Espanna har ändtligen emottagit det.

Under det sålunda elden likasom fattat på en gång i Rikets tre hörn och Madrids besättning måste förstärkas, herrskar en orolig väntan och kringlöpa mångfaldiga rykten i hufvudstaden. Konungen skall, såsom några berätta, vara sinnad at sammankalla Cortes i Burgos. Detta bekräftas dock icke, ty H. M. har låtit til Hert. af S. Fernando afgå et bref, hvars innehåll i korthet är: at allt sedan försynen återgifvit H. M. Spaniens thron, hade Han haft för åsigt at afhjelpa de missbruk, som funnos eller insmygt sig i förvaltningen, men otaliga hinder hade mött; at »fastän H. M., hvart helst han kastade sina ögon, såge huru det ondas genius, orolig och gäsande, öfverallt upväcker förstörande och revolutionära tankar, äfven bland de uplystaste nationer, hvarigenom de tvingas at tilgripa kraftiga mått och steg til hämmande af dess framsteg, så kan H. M. ändock ej annat än känna en utesäglig glädje, då H. M. ser det Spanska folket, alltid ärligt och ståndaktigt, tilbakastöta dess ingifvelser, likasom huru et ringa antal menniskor, dels förförda, dels mot sin vilja ryckta med strömmen, förgäfvat försökt skaka dess (Sp. folkets) trohet;« at H. M. varnad af andra länders farliga nyhets-anda och oroligheter, »med nöje sett sina trogna och lugna undersätare med otålighet vänta, at H. M. ändtligen förskaffar dem de förmåner och välgerningar, hvaraf de gjort sig så förtjenta.« Derpå befaller H. M., at Stats-Rådet skall undersöka britersterna i sin förra sammansättning och föreslå de tjenligaste medlen, för at framdeles upfylla sin höga bestämmelse. Det skall derföre afdelas i sectioner, för at biträda Ministérerne och föreslå alla reformer, som det anser erforderliga til nationens välstånd. Sist får Hertigen befallning at förkunna, det ej blott Rådet och Autoriteter, utan ock private, böra inkomma med projecter.

Frankrike. Den 7 dennes discuterades häftigt i de Dep:s Kammare öfver lagförslaget om personliga friheten. B. Constant höll et ganska märkeligt tal, som gjorde starkt intryck. Något revolutionsaktigt kunde han icke se var at frukta, men väl en contra-revolution, som skulle beröfva nationen alla de rättigheter, dem hon fordrade år 1789 och fick 1814. »En regering, som ger efter för en faction eller öfverlemnar sig derät, blir snart eller sent kufvad af den. Detta hafva National-Conventet, Directorium och Bonaparte erfärit; en svag obeslutsam ministère är icke något bröstvärn, som kan bestå deremot.« — Villèle,

som genast antecknade sig at besvara Constant, talte följande dagen ganska utförligt för at visa, det förslaget ej vore stridande mot Chartens esprit, eller riktadt mot nationen, som hade ingenting gemensamt med et särskildt revolutionärt parti. »Afsigten med förslaget vore Konungens säkerhet, och denna blefve ändock den säkraste borgen för medborgares frihet.» Han slöt med det påstående, at man aldrig i Frankrike njutit mera frihet än nu, men at den revolutionära factionen ej vore nöjd dermed, utan äsyftade demokrati. — De la Fayette förklarade sig eftertryckligen mot förslaget, som åter skulle upplifva *lettres de cachet*; hvilkas första afskaffande han, redan för 33 år sedan, yrkat. — Ministern, Bar. Pasquier, sökte vederlägga i synnerhet Constant och visa, at en contra-revolution vore rent omöjlig. Emedlertid förklarade han, at Louvel vore utan medbrottliga. — Corcelles (liberal) angrep häftigt Ministrarna, i synnerhet Pasquier, och påstod, at lagförslaget kom från utländsk impuls. Äfven besvarade han sig öfver de rörelser, som ägde rum med trupperna, och trodde at det skedde för at hålla hufvudstaden i tygeln. Blef två gånger afbruten af de ministeriellas och Ultras's häftigt yttrade ovilja. — Den 9 fortsattes åter debatterne. Bignon talade eftertryckligt mot och Laine för förslaget. Denne sednare frågade, om det verkligen finnes någon medborgare, som opriktigt kunde påstå, at Frankrike icke svälvar i fara. — Dupont le l'Eure sade sig vilja lagarnes, men aldrig menniskors dictatur. Han skulle anförtro den hvarken åt Catilina eller Cicero. — Derpå förklarades discussionen slutad; men fortsattes den 10 för femte gången, i anseende til den resumé, som presidenten skulle göra af alla de föreslagna ändringarne och tilläggen. — Ännu d. 13 fortsattes debatterna, med största häftighet, och upskötos til d. 15.

Det påstås, at en del af Pairerna ämna til Konungen ingifva en ansökan, at H. M. täcktes återkalla sin förl. år gifna förordning, hvarigenom 60 nya Pairer utnämndes. — Bland petitioner til Pairerna, var äfven en, at förta inrikes Ministern skulle ställas under åtal. Marq. Lally Tolendal uttryckte, i et kort tal, sin afsky för petitionen, och yrkade, at Pairernes protocoll, publiceradt, skulle kraftigt lära dem, som våga dylika förslag, at Pairerne ej vilja vara denuciatorer mot sina medpairer, och än mindre smädare mot sådana männer, hvilkas trohet, nit, tjenester, insigter och tilgifvenhet Konungen förklarar sig erkänna.

England. Den 13 dennes nämndes den special-commission, som skall dömma conspiratorerna. Den består af Lord Öfverdomrarna i Kingsbench och Common pleas. Sherifferne begynna göra anstalter til stora Jury's församlande. — Thistlewood får hvarken bläck, penuor eller papper; men har deremot erhållit en bibel til skänks. Hans hustru och fjortonåriga son hafva besökt honom. De sammansvurnes process torde begynnas om en vecka. — Hunts process i York kommer säkert at upptaga lång tid; So vittnen äro kallade mot, och 160 för honom. — En tidning från Carlisle omtalar et bref, som Hrr Graham och Curwen erhållit, med hotelser och förmaningar at bereda sig til döden. Underskriften lyder: »en beundrare af Louvel, Frankrikes befriare» — Ryktet om civil-listans ökande har mycket inflytande på skyndsamheten och andan af parlamentsvalen. Ministrarne förlora fler anhängare, än de vinna. — Den 14 dennes stod vallängden på följande sätt för City: Wilson 5330, Wood 5328, Curtis 4887, Brydges 4236, Waithman 4077, Thorpe 3898; för Westminster den 13: Burdett 1655, Hobhouse 1549, Lamb 889. — Ännu hoppas man at Cobbetts val för Coventry kan förebyggas.

Vid tumultet i Culrain blefvo 13 Constaplar och Soldater sårade; Sheriffen sjelf fick tre slag. Pöbeln upförde sig, som om den varit vansinnig; 200 beväpnade voro deribland. Sjelfva kvinnorna trängde sig fram mellan bajonetterna och ropade; »På et sätt måste vi dock dö; bättre här än i America eller på Cap; hvad fråga vi efter lifvet?» Troligen blifver detta uplopp icke stilladt utan blodsutgjutelse. — I Irland hafva 5000 man, med kanoner, gått åt Galway. Grefskapet Clare är förklaradt i uprors tilstånd. Ribandmen hafva rest sig äfven i Grefskapet Westmeath. I en sammankomst i Tuam hafva Ärkebiskopen och 40 Herrar högtidligt förklaradt, at i ingen punkt gifva efter för bandmännernas fordringar.

Den namnkunnige målaren West, President för Kongl. Målar-Akademien, har alltid, i en ålder af 82 år.

STOCKHOLMS COURIER

Tisdagen den 4 April.

Sine ira, studio et metu.

Tryckfriheten.

(Forts. från N:o 26.)

Det värsta, som kan hända, är at man diktar de enskilda handlingar, som man, af hämd och illska, framdrager. Man straffas härför, i fall man gör det oskickligt — går fri, när man vet at begagna sig af lämpliga allusioner, dikter, sagor, anagrammer på namn o. s. v.; I beggö fallen hänger fläcken fast vid honom, som fått den, och en vördad allmänhet tror, i stället at fråga efter bevis. — Nå väl, allt sådant säger jag, får tålas, för det stora ändamålets skull, och skylle sig sjelf den, som blir med et sedd och med mera tedd. Den, som är verkligen ren, påstår Ni, har opinionen för sig, i fall han är så känd, att smädelsen bryr sig om honom; och då blifva smädarnes anfall vanmäktiga, lätta at på dem sjelfva återkasta, til deras egen skada. Ni får ha dessa satser i fred. Men åtminstone borde publiciteten sjelf ej äga et privilegium at smyga, at vara oärlig. Man begär ej för mycket, då man vill, at hon sjelf skall vara offentlig. Nu finnes det likväl någon ting, som publicisterne häftigt förfäktat, och som är raka motsatsen mot offentlighet. Jag menar *anonymiteten*, hvilken väl hos oss lyckligtvis ej mer existerar annorlunda, än til namnet, men som jag nog fruktar, at Ni ville hafva åter införd.

Den är smädelsens gemenaste redskap. Ni försvarar den?

B. Jag måste väl.

A. Ej nog således, at Ni icke inser det skamliga i sjelfva tankan att dölja sig, när man sårar, och nemligen på samma gång ropar, at den sårade ej bör sky dagen. Ni, som nitälskar för rättigheter, finner ej heller någon ojemn rätt deri, at man framdrager Er värnlös och söndersliter Er inför allmänheten, och at Ni ej ens får veta, hvem det är, som misshandlar Er.

B. At få personen känd, när jag kan få honom straffad, den rättigheten vill jag icke afsäga mig. Är åter fråga blott om den ljuftva trösten at få smäda igen, när jag intet ansvar kan påstå; då skulle jag förlåta, om man icke brydde sig om at utlemna personen åt mig.

A. Man utlemnar honom också icke för intet. Det kostar Er etthundrade riksdaler, om Ni ej får mannen fälld.

B. Icke just alltid. Men låt vara, at det, efter lagens verkliga mening, bör kosta mig det. Hvarföre skulle jag väl hushålla på denna lumpna summa, om jag dermed är säker at åtkomma en fiende, på hvilken jag kan, nu eller en annan gång, taga hämnd?

A. Jag spår, at Ni til slut vill processa med namnsedel, såsom det inträffade enligt förra Tryckfrihetsförordningen.

B. Jag tror mig kunna föreslå Er et

annat medel, som skall lemna anonymiteten ostörd, så länge den är obrottslig, men aldrig skydda henne, när ansvar äger rum. Det var en öfvergång från ytterlighet til ytterlighet, när man upphäfde all verklig anonymitet, för at komma ifrån den orimligheten, at straff skulle ådömas, men namnsedeln ej fick öppnas.

A. Jag tror likväl, at man lät öppna honom, när straffet steg til en viss höjd.

B. Alldeles. Det var endast de lindrigare straffen, som blifvit skrifna för ro skull och aldrig kunde verkställas på någon, som icke underkastade sig dem, d. v. s. på någon anonym författare.

A. Då kunde det löna at vara anonym.

B. Nu lönar det så mycket mindre.

A. Nå, hvad föreslår Ni?

B. At man får vara anonym, til dess man är dömd, i fall man icke vill upptäcka sig, för at utföra sin sak. Stämningen ställes til *Författaren af åtalade skriften N. N.* och communiceras Boktryckaren. Med denne må författaren vara öfverens, huru han behagar, antingen at Boktryckaren skall svara för honom, eller blott emottaga och framlemna hans anonyma försvarsskrifter, eller ock at författaren sjelf framträder och bortlägger anonymiteten.

A. Då ligger författaren helt och hållet i Boktryckarens händer. Denne kan försvara honom huru illa han behagar, behålla och omstöpa hans försvarsskrifter, eller icke ens låta honom veta, at rättegång är börjad, med et ord förråda hans sak och bringa honom i oberäkneliga olägenheter.

B. Det enda, som jag skulle tro behöfva förekommas, vore möjligheten för en äreförgäten Boktryckare at lemna författaren i ren okunnighet om rättegången. Man kunde därför stadga, at stämningen mot anonym författare alltid skulle kungöras i allmänna tidningar.

A. Men boktryckarens möjliga trolöshet eller oskicklighet i utförande af saken, när han åtagit sig den?

B. Man borde kunna uppsöka en pålitlig boktryckare, men i brist deraf kunde författaren sjelf, okänd, och på samma sätt som hvarje främmande åskådare kan göra, underrätta sig om sakens gång. Skulle detta ej vara tillräckligt; så kunde ingen ting värre hända, än at, liksom nu inträffar vid alla åtal, den anonyme måste upptäcka sig och framträda i egen person. Men det finnes för honom ännu en möjlighet — —

A. Vore det ej svårt at vara boktryckare med dessa vilkor? Det tyckes ej höra til hans yrke, at föra andras rättegångar.

B. Också vore detta, liksom sjelfva åtagandet at trycka, alltid beroende af et fritt kontrakt. För ingen del behöfdes det, at boktryckaren skulle sjelf förstå sig på rättegångar. Han kunde antaga ombud på författarens bekostnad, allt som han med denne öfverenskommit. Men den andra möjligheten, som jag ville nämna, är at et ombud nyttjades, som med omedelbart, och likväl anonymt updrag af författaren legitimerade sig; hvarigenom boktryckaren blefve skild från all vidare besättning med rättegången. Mången gång torde författaren sjelf inställa sig i egenskap af dylikt ombud, och ingen därför få veta, at han försvarat sin egen sak, om han ej blefve fälld och namnsedeln bruten.

A. Har Ni också tänkt på Jurymäns väljande, jäfvande och uteslutande. Och at anonymt befullmäktiga et ombud, huru skulle det tillgå?

B. Befullmäktigandet skulle kunna ske på det sätt, at ombudet försåges med et betyg, utgifvet af välkända personer, helst desamma, som påtecknat namnsedeln, och innehållande ansvarighet, at den onämnde författaren genom egenhändig fullmakt, som

i försegladt omslag skulle bifogas, gifvit updrag til sin talans utförande. Samma eller et annat lika beskaffadt betyg kunde innehålla namnen på de Jurymän, som författaren valt; och när vederpart och domstol valt sina, kunde vid nästa företräde upvisas et betyg ännu af samma inrättning, hvarigenom skedde de uteslutningar, författaren äger at göra.

A. Och dermed anser Ni författaren tillräckligen hörd, för at kunna dömas.

B. Anser han sig sjelf icke så; då kan han framträda. Mer än sällsynta måste de händelser blifva, då ej en boktryckare, för sin kredit skull, förhåller sig redligt vid dylika sakers bevakande; och då kan ingen oreda inträffa, om ej författaren sjelf rent af vårdslösar sin rätt. Skulle ödet någon gång göra, att man misslyckades; så vore det väl icke et skäl at med ens gifva allt förloradt.

A. Men är väl hvarje anonym författare skyldig at läsa avisorna och få se sin stämning?

B. Denna skyldighet bör kunna åläggas honom, för så lång tid; som behöfves, då han vet sig vara i våda för åtal.

A. Ert förslag är lustbart nog. Processa med onämnda skulle bli et lika nytt påfund, som at processa med namnsedel. Imedertid ser jag föga annat att invända, än det myckna bråket, som ert påfund medförer. Härmed har Ni dock icke sluppit ifrån den stora frågan: hvartil tjenar denna med så mycken konst frambragta anonymitet? om icke till ganska tadelvärda ändamål? Hvad anledning kan väl en hederlig man hafva, at icke erkänna, hvad han gjort?

B. Denna fråga är alltför mycket afhandlad, at lemna mig något öfrigt at derom säga. Jag för min del skulle nöja mig med et enda skäl, den rättighet, en hederlig man har, liksom hvar och en annan,

at göra hvad han vill, så länge han ej förnärmar andras rätt. Det är viktigare, än mången besinnar, att få hafva något välbehag i fred, i stället at se det af blott välbehag inskränkas. När allt kommer omkring; så är friheten klen, om man borttager detta. Föreställ Er en menniska, som ej lefver för annat, än att gifva giltiga skäl til hvad han gör.

A. Men om man, för allmän ordnings skull, tillåter sig at icke respektera denna ömtålighet om välbehaget; tror Ni då, att någon särdeles allmän skada deraf vore at befara?

B. Ingen annan än den, at de ömtåliga låta bli at skriva. Denna skada är icke stor, när man betraktar all uplysning såsom et nödvändigt ondt, och lössläpper den så litet, man någonsin kan. Värderar man blygsamma tänkares och snillens försök, såsom en national-rikedom; då fruktar man mer, at lemna dem för liten än för stor frihet.

A. I afseende på anonymiteten kan man icke kalla deras frihet för stor i vårt fädernesland. Snarare blifva här sjelfva skrifterna okända än deras författare.

B. Ni tror er säga blott et infall öfver misslyckade författare. Ni gissar ej; hvilken träffande kritik Ni gör öfver lagen om kvarstad och confiscation — —

A. Gå ej så hastigt ifrån frågan om anonymiteten. Huru tror Ni väl, at man skulle vågat fram med vissa smädelsens foster, som nu passera ostraffade, om man varit tvungen at erkänna dem?

B. Jag har aldrig nekat, at något ondt låder vid det goda, eller påstått at hela tryckfriheten är fri från denna beskyllning. Imedertid, om jag antager, at edra smädeskrifvare, hvilkas föregifna gagnelighet jag hatar högst bland allt, som undergräver yttranderättens kredit, äro män, som

skulle lida i auctorlig eller medborgerlig reputation genom at bli kända för arbeten, hvilka äro intet ansvar underkastade, begriper jag dock alltför lätt, at de sällan skulle sakna bulvaner, som lånte sina namn åt deras verk med destomindre betänklighet, som de icke ens behöfde frukta at i sjelfva verket anses för författare.

A. Just så. Ni öfvertygar mig, genom detta enda exempel, at tvånget til namns utsättande aldrig skulle tjena til något. När ansvar ådömes; så upptäcker sig namnet. Ifvern mot anonymiteten är således endast en ifver mot ostraffliga arbeten. Den förvånar mig verkligen, när jag tänker närmare på saken.

B. Ni har orätt at förvånas. Det är mot anonymitetens nytta, som man i sjelfva verket ifrar. Och nu til kvarstad och confiscation. Hvad säger Ni derom, at min skrift genom en skickligt verkställd kvarstad och derpå följande confiscation försvinner för evigt från dagens ljus, och således gör hvarken ondt eller godt, och jag icke destomindre skall böta, mista ära, gå i landsflykt, för det jag haft den olyckan at tänka och skriva, hvad ingen menniska fått läsa? Straffar man på detta sätt den öfverdådige, som redan fällde mordvapnet öfver sin näste, men hvars arm af Er tillbakahölls, innan slaget hann gifvas?

A. Men borde man icke göra det?

B. Äfven i fall det finnes en genom lagen tillsatt följeslagare, som aldrig felade, eller aldrig behöfde fela, at tillbakahålla den dräpande armen? Roar man sig då at straffa blotta uppsåten i stället för gerningarne? Jag anser confiscations- och i synnerhet kvarstadslagen rakt motsatt all princip för ansvarslag i tryckfrihet.

A. Ni anser. Ni måtte likväl hafva läsit den i två Grundlagar upprepade högtidliga definitionen: "Med tryckfrihet bör

"förstås hvarje svensk mans rättighet at "utan några af den offentliga makten i "förväg lagda hinder utgifva skrifter."

B. Ja, bör förstås. Detta är et bland de Grundlagarnes löften, som alldrig kommit til fullbordan. Hvad är väl kvarstad, om icke et i förväg lagdt hinder, för *utgifvandet* nemligen. Om Ni säger, at jag får utan hinder låta *trycka*, då motsäger jag ej.

A. Men det är blott en oskicklighet af utgifvaren, om han icke förstår at rådda sin upplaga eller största delen deraf åtminstone. Hvilken mängd exemplar af seqvesterade skrifter ser man icke som oftast vandra helt obehindradt i allmänhetens händer!

B. Är detta lagens fel; så är det uppenbart, att lagen vill eluderas. Hafva vi då en kvarstadslag, som syftar på något annat än at hindra utspridandet af hvad som seqvesteras?

A. Tänk härom, som Ni behagar. Besinna blott at Hof-Kantzleren, den ende, som har makt at seqvestera utan dom, och den ende, som är skyldig at vaka öfver skrifterns allmängörande, äger icke rätt at se skrifterna förr än i samma stund de til försäljning eller spridande utgifvas. Medan han läser skriften, kan ju hela upplagan vara såld. Ännu mer kan den vara det, innan han hunnit begära och erhålla Öfverståthållares eller Magistrats handräckning till kvarstads verkställande.

B. Detta sista hindret är något verkligt. Men hvad läsningen beträffar; så förklarar jag, att om jag vore Hof-Kantzler, jag alltid skulle hafva skriften seqvesterad, innan jag läste den.

A. Skulle Ni då ejläsa andra skrifter, än dem Ni seqvesterade?

B. Nej, ty jag skulle seqvestera *alla*.

A. Och med hvad rätt?

B. Med hvad äfventyr?

A. Med äfventyr åtminstone, at bli ansedd för ett plågoris.

B. Det vore också allt. Ty något ansvar kunde aldrig drabba mig, då jag genast efter läsningen lösgåfve så mycket, som ej vore åtal underkastadt, eller låte, utan åtal, den tid gå förbi, efter hvars förlopp boktryckaren äger fordra qvarstandens brytande.

A. Ja, då blefve konsten endast den, at få Öfverståshållare och Magistrat nog skyndsamt i rörelse.

B. Och detta skulle alltid kunna ske inom första halftimmen efter hvarje skrifts utgifvande. Då kunde den väl ännu ej hafva hunnit at blifva särdeles begärlig. — Säg nu, om detta icke vore något i förväg lagdt hinder mot skrifters utgifvande genom tryck? Säg nu, om strafflagar behövas, för at hämma tryckfrihetsbrott?

A. Utan tvifvel; ty Hofkantzlerens makt är dock ingen censurmakt. Han kan ej få en skrift confiskerad eller för mer än en kort tid uppehålla dess allmängörande, utan at anlita domstol.

B. Alldeles. Men sedan han anlitat Domstol, hvarföre ej nöjas med confiscation, som hindrar sjelfva brottets fullbordan? Hvarföre skall Domstolen äfven ålägga straff?

A. Huru ville Ni då hafva det?

B. Antingen frihet at begå brott, eller ock inga straff.

A. Ni gillar således icke ens confiscation efter laga dom. Ni vill då, för allt i världen, at man skall kunna få all ting läset, huru straffbart det må vara.

B. Jag vill hafva hela världen til domare, innan man hindrar hela världen at veta, hvad jag gjort. Detta är ingen ting annat än den fordran på offentlig rättgång,

som är en bland de heligaste samfunds rättigheterna.

A. Ni kan ej, begriper Ni, få hela världen at döma, hvad som för hela världen bör undangömas, eller ej.

B. Och deraf följer, at undangömning aldrig kan ske genom dom. Ni uptäcker då, äfven här, den motsägelse, hvori man til slut alltid råkar, när man vill stifva lagar mot tankan. Bort då med all tanka, eller med allt hinder för honom!

A. Lägg till: bort med allt straff. Ty hvartill tjenar, at straffa, när det onda aldrig dermed hundras?

B. Det tjenar at afskräcka från efterföljd och at låta det allmänna ogillandet uttrycka sig, äfven i en åtgärd af den offentliga makten, hvilket visserligen hör till samhällsordningen. Jag säger derföre ingalunda: bort med straffet. Jag säger blott: må hela världen, så i detta som andra fall, se, med hvad skäl jag straffas.

A. Och ingen rädsla mer för alla lögnens och villfarelsens förförelser?

B. Nej, ingen rädsla! Hvad har man väl vunnit med at tilbakahålla, allt hvad man kunnat, med at reta nyfikenheten och förtrytelsen? Allt blir dock en gång bekant. All tanke pröfvas til slut, och dömes efter sin förtjenst. Menniskorna längta efter ljuset, eller också behöfde man ej afhålla dem derifrån; men om de vore nog dårar at, såsom man ändock påstår, tilsluta sina ögon för det; genom hvem och för hvems skull ville man då förjaga villfarelsen? Gif Er blott ej det fatala utseendet, at villja hålla sanningen hemlig — och Ni skall hafva vida mindre at befara, än om Ni kunde stoppa alla springor, hvarigenom ljuset vill inbryta. Verlden vet snart allt hvad den kan få veta af detta vådliga, hvilket man säger vara det, som bör döljas, ehuru verlden icke vet, hvad hon derom bör tänka,

hvad som är nyttigt eller skadligt, och aldrig skall veta det förr, än allt tanketvång lossas. Låt sanningen vandra med blottadt anlete hädanefter; och hon skall ej vara farligare, än hennes vanställda bild halflyuset, irrskenet varit, hvilket under tvång och hot likväl lyckats at uträtta så mycket, som nu ej mer kan af någon annan makt än sanningens egen tilintetgöras. All fruktan för villfarelsen är dock ingen ting annat än fruktan för människors tankar. Man borde hafva hunnit lära, at de endast kunna vara farliga för den, som gifvit människorna skäl at tänka illa om sig.

(Forts. e. a. g.)

INLÄNDSKA NYHETER.

Den tillförordnade revisionen vid Götha Canal för sistl. år hade d. 28 Januari slutat sitt arbete och dess herättelse inkom til Herrar Fullmäktige i Banken d. 10 Februarii. Deraf uplyses, at under år 1819, på Vestra linien, 1115 alnar Canal blifvit färdig, 1500 aln. påbörjad och fortsatt, 2 slussar fullbordade, en nära färdig, 3 påbörjade, en aqueduct med 4 hvalf påbörjad, 3 slusstomter färdige, 4 under arbete, en tomt för aqueducten fullbordad, 4 par slussportar under arbete. På Östra linien: öpnad och segelbar Canal 8915 och i fortsättning med den under föreg. året 163 aln., påbörjad och fortsatt Canal 3422½ aln., uppförd sjöbank vid Roxen 1020 aln., en sluss fullbordad, 3 begynta, en bestämmande sluss och en reparationsdocka under arbete, murning för en bro fullbordad och för en d:o uppförd till betäckningen, et botten-aflopp fullbordadt och et påbörjadt, en mudderdam fullbordad, 2 slusstomter öppnade och en under arbete, 2 par stämpportar förfärdigade och insatta, 3 stenkistor timrade och 5 nedsatta, strandmur fullbordad på 1242 alnars längd, 4067 aln. Canalbank stensatt och en hämnkran uppförd. Jordgräfningen har uppgått til 37,290 kubikfamnars, i stället för 27,699, såsom den förut upgjorde arbetsplanen beräknat. Bergsprängningen var beräknad til 885 men har utgjort 1488 kub. famnar; hvaremot af 2402 kub. famnar murning med bruk, som blifvit påräknad, endast 2094 blifvit verkställd, äfven som endast 242 i stället för 379 kallmurning. På dessa fyra slags arbeten uppkommer

imedlertid et sammanräknadt öfverskott af 21,788 effectiva dagsverken och kostnaden, som var beräknad til 301,508 R:d har stigit til 368,090 R:d eller 22 procent utöfver förslaget, med hvilket öfverskott de fyra nämnde arbeten framskridit 11 procent mer än som blifvit påräknadt. Dessutom hafva särskilda arbeten, såsom byggnader, stenläggning i Canalens bankar, grusning på dragvägarne m. m., betydligt öfverstigit arbetsplanen, samt stenbyggningen, föreslagen til 54,392 quadr. fots yta, i stället uppgått til 55,455. Medelpriset på dagsverken har varit 1 R:d 11 sk. 5 rst., i stället för 1 R:d 12 sk., såsom förslaget uptager.

Enligt 1815 års General-förslag, som förutsätter, att arbetet bör vara fullbordadt på 9 år, äro 5 år eller 55½ procent af tiden förlupne, och 55¼ procent af den beräknade total kostnaden finnes hafva åtgått til 56½ procent af effectiva dagsverks-quantiteten, under det Canal-arbetet anses hafva från början framskridit 69 procent.

Interessenternas sednaste tillskott, 3 23,055,400 teknadt capital har, sedan 2 års ränta blifvit godtgjord, gifvit en summa af 122,216 R:d, hvarutom 809 R:d influtit i straffränta å de actier, hvarå inbetalningar för sent skett. Genom indragningar af tjenstemän, har en besparing af 5,020 R:d uppstått, emot föreg. år. Canalfarten har renderat 5,159 R:d, hvaribland dock 4,110 Rid för Canalens egna fartyg. Då ifrån dessa 5159 R:d dragas omkostnaderna (löner til slussbetjeningen &c.) återstår en behållning af 3156 R:d. Arrenden för Canal-området hafva stigit til 5,566 R:d, hvaraf dock, sedan odlings och brukningskostnader afgått, endast 1832 R:d återstå. Verkliga kostnaden för året har stigit til 381,420 R:d (neml. i Östergöthland 218,892, i Westergöthland 162,528), hvaribland Directionens och tjenstemännens arfvoden 45,208; Engelska verk-mästare 18,137; sjelfva arbetet, med dagsverken, beting och accorden, 112,369; materialer 101,007 o. s. v.

En sådan förändring i arbetsplanen är påtänkt, at hufvudsakliga arbetsstyrkan hädanefter kommer att användas på Vestra linien, på det segelfarten må desto snarare öppnas mellan Wenern och Wetteren; men imedlertid på Östra linien endast så mycket, som icke skall kunna underlåtas, utan skada för hvad som redan är gjordt. Detta är en gärd å det under sista Riksdag allmänt yttrade tänkesättet.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Saken är afgjord. Knnungen har proclamerat Constitutionen. Man skall söka fram-

ställa förloppet i så mycken utförlighet och tydlighet, som är förenlig med de spridda underrättelserna.

En allmän plan synes hafva legat til grund för hela resningen, och expeditionstrupparnes i Cadiz var säkert endast et för tidigt utbrott. Åtminstone är föga troligt, at Galicien rest sig, i anledning af någon trupparnas vedervilja mot Americanska tåget. Någon ting öfverlagdt tycker man sig också finna i den stillhet och beslutsambet, hvarmed hvälfringen i provincerna blifvit verkställd, äfvensom deri, at nästan alla Spanska flyktingar i Frankrike på en gång, likasom efter en signal, återvändt til fäderneslandet. De Andalusiska insurgenterna hafva undvikit handgemäng med de Kungliga trupparna, och endast sökt draga dem på sin sida. Detta förhållande kan icke bättre förklaras, än derigenom at de sökte fördröja tiden och afvakta mognaden af någon gifven plan. Också har det fullkomligt lyckats. En bataljon, som skulle gå från Estremadura til Freyres armée, förklarade sig genast för constitutionen och utropade henne öfver allt på sin väg. Regimentet Alexander skulle escortera en penning-transport från Cadiz til Madrid, men förde den til insurgenterna. Detta skall, åtminstone til stor del, hafva bestämt Freyres och Odonnell's corpser at taga insurgenternas parti. Säkert är, at Freyre måste vika för sitt folks önskan och proclamera constitutionen. Gref Abisbal (Odonnell d. ä.) hade färdt tvungit sin bror at göra detsamma. D. 5 har Gen. Capitainen i Arragonien, Marq. de Laxan, jemte Ex-Ministern Garay, flera Generaler etc., besvurit constitutionen. "Detta få vi just nu veta," skrives det från Madrid d. 7, "men hvarifrån, det känna vi icke; det tilgår såsom genom trolleri. Hufvudstaden är likasom drucken." D. 3 hade Pamplona proclamerat och Mina inryckt. Ifrån nämnde stad, allt til Irun var constitutionen anslagen på alla kyrkdörrar. Mina har således kommit i tid för at segra utan strid. Oviedo, Salamanca, Barcelona och Murcia hade följt Galiciens exempel.

D. 6 fann Konungen sig föranlåten at til Justitiä-Ministern, Marquis Mata Florida, låta afgå en, sedermera från nämnde Minister til Presidenten för Castilianska Rådet, Hert. af Infantado meddelad och i Hofsidningen d. 7 införd skrivelse, af innehåll, at Konungen, på Stats-Rådets tilstyrkan, enlig med den af H. M. besvurna grundlag, beslutit sammankalla Cortes; at på detta sätt allt skulle förenas, som det allmänna bästa kräfver; at man derigenom skulle öfvertyga sig, huru beredd H. M. vare til allt hvad Statens fördel och folkets lycka

fordrade. Denna förklaring tilfredsstälde imidlertid icke folket, som uppmuntrades af underrättelsen om en Insurgentcorps, hvilken nalkades hufvudstaden, och d. 7 samlades folket på alla gator, ropade högt på constitutionen och omringade slotet, dock utan at begå excesser. Då trädde Ballasteros, nyss genom en Kongl. Courier kallad från sin landsflykt i Valladolid, inför Konungen och sade, at han ej kunde undgå at, til sjelfva thronens räddning, med sina trupper inrycka i Madrid och proclamera 1812 års constitution. Konungen undrog då honom sjelf at för folket förkunna dess konungliga löfte at besvärja Constitutionen. D. 8 utkom en extra nummer at Hofsidningen, hvilken innehöll följande Kongl. beslut: "För at förebygga de dröjsmål, som i Rådet kunde upkomma af den ovisshet, hvartil verkställandet af mitt i går gifna decret om Cortes's ofördröjlige sammankallande kunde föranleda, och då folkets vilja allmänt förklarar sig; har jag beslutit mig at besvärja den af de allmänna och urtima Cortes år 1812 promulgerade constitution." Sedan detta beslut var kungjordt genom Hofsidningen, inträngde folket på borggårdarne och luften skallade af fröjderop. Detta ökades, då Konungen, Drottningen och den Kungliga familjen visade sig på Balconen. Ballasteros är nämnd til Öfverbefälhafvare öfver central-arméen. Folket har släpat et stort marmorblock, som det kallar constitutionens grundsten, in på stortorget, och derpå står hugget: *Lefve Konungen, Drottningen och Constitutionen*. Konungen emottogs med enthusiasm i Prado. Likaså Drottningen och Infanten Francisco de Paula; men Infanten Don Carlos blef icke så väl bemött. Ingen excess har stört lugnet. — D. 7 blef Storingvisitorn i sittande råd af Konungen sjelf förständigad, at hans embeta uphört och inquisitionen, enligt landets grundlagar, ej mera fanns. D. 9 äro alla författningar, som strida mot dessa lagar, uphäfna och personlig och tryckfrihet försäkrad alla Spanjorer. Alla statsfångar äro frigifna. Konungen var sinnad at d. 9 utnämna de af constitutionen föreskrifna sju ministrar, hvaribland Don Agar tros blifva en. — Sockenarnes, arrondissementernes och Provincernes valcorpser äro redan sammankallade öfver hela Spanien. Valen komma at räcka i tre månader, om de gå efter constitutionens föreskrift.

Frankrike. Allt synes luta till Ultras's fördel. Män af detta parti tros uteslutande komma at blifva befälhafvare öfver trupparna. Åter påstås, at Villèle kommer i ministeren i stället för Portal. Märkeligt är, att en dubbel stafett dagli-

gen går mellan Paris och Libourne, der Decazes bor, äfvensom at dennes svärfar, St. Aulaire, vid debatten öfver personliga friheten, yttrade: ministären, "sådan som den nu är," är sista tillflykten för alla, som önska lugn, frihet och befästa inrättningar." — Förbittringen mellan partierna växer gränslös. De aldri blodigaste utfall och tillvitelser vanka dagligen i Dep. Kammaren. Constant sade d. 13, i frågan om personliga friheten: huru vill ni, at vi skole skänka Er förtroende, då bland Eder finnas de (detta tros syfta på Pasquier, bland andra) som under Kejsarliga regeringen visade sig som våldsverkare, laglöse och förtryckare, och voro dess förnämsta och verksamaste agenter? — D. 13 kom Gen. Foy at i hettan kalla Ultras: "en hop människor, dem vi i 30 år sett i förnedring och vanära." Högra sidan knotade häftigt och de Corday ropade: "Ni är oförskämd." Efter sessionen kom det till förklaring och derpå duell i Boulogner-skogen. Men då Foy, som skulle skjuta först, lossat sin pistol i luften, ropade secundanterne: det är nog.

Såsom prof på den ifver, hvarmed de liberala försvara fäderneslandets sak, kan följande tjena. Vid discussionen d. 11 lät den sjuke Deputeranden Alphonse bära sig upp i Kammaren, för at uppfylla sin pligt; då han skulle stiga på tribunen, måste två deputerade leda honom. Chauvelin är så sjuk, at han med största möda orkade tala: ändock ville han uppbjuda alla krafter, för at försvara personliga friheten. Han var ej i stånd att taga til orda; "men Frankrike vet, huru han röstat," — Efter Decazes's afgång ur ministären vill man hafva märkt större verksamhet hos den så kallade högre polisen, än förut. De Pairer, som utgöra la Réunion Maison, hafva fått en halfofficiel tillsägelse, at man med nöje skulle se, om de instälde sina sammankomster.

D. 15 antogs lagförslaget om personliga friheten, med 134 röster emot 115. Det lyckades ej de liberala at genomdrifva det amendement, att Jagens verkan skulle hvilat under välen; på det ministrarne ej skulle kunna oförmodadt arrestera valmän. Det lyckades endast att få en 5:te Artikel tillagd, af innehåll, at den i fråga varande lagen ej skulle ändra allmänna lagens stadganden i fråga om tiden och formen vid arresteringar. Det synes, som Ministrarne på förband varit säkra på utgången; ty befallningar voro redan gifna om Parisiska gensd'armeriets förstärkande. Från

Strasburg berättas af d. 16, at ministrarne, efter inhämtad underrättelse, det de Deputerades utskott med pluralitet beslutit förkasta förslaget om vallagen, hade återtagit det första och ville förelägga ett nytt, då Kammaren också komme at sätta et nytt Utskott.

England. D. 14 slutades valet för Londons stad, då Wood befans vald med 5379 röster, Wilson med 5358, Curtis med 4908 och Lord-Mayoren Brydges med 4859. Waithman och Thorpe gingo således miste; den förre hade 4119, den sednare 3921 röster. D. 18 kl. 2 e. m., stod vallistan för Westminster på följande sätt: Burdett 3241, Hobhouse 3013, Lamb 2436. — Vid valet för köpingen Bishopscastle, som äger at nämna blott 2 ledamöter, inträffade, at alla fyra Candidaterna hade lika röster. Underhuset kommer at afgöra, hvilka som skola sitta. — D. 16 tog Hunts process sin början i York. På vägen dit från Preston, inträffade han d. 13 i Manchester och beledsagades af en otalig pöbelskara. I sitt logis försökte han genom fönstret tala til folket; men fönstret var för lågt. Han steg derföre en trappa högre up; men der var fönstret så trångt, at han endast fick ut hufvudet och en arm. I denna ställning talte han på följande sätt. Jag kommer från Preston, och är glad at kunna säga er, at valet der ännu går ganska gynnande. Nu far jag til York; jag förmodar, I veten hvarföre (Jo) — veten Jicke? — (jo, jo). Ingen tvifvel är, at om jag blifvit kvar i Preston, hade jag slutligen stått öfverst på vallistan. Jag far til York, för at låta döma Peterloos mördare, och är säker at få dem fällda. Hvitken polisbetjent som helst har nu rätt at skingra er (det skola de icke, det skola de icke); det är således farligt at vara längre samlade. Jag går at strida för er, och under det jag gör min pligt der, så gören er här. Tack för er uppmärksamhet. Gån nu hem."

Resningen vid Culrain är ingen ting mindre än stillad. Folket är i et raseri, som ej kan beskrivas. — I Irland utbreder sig oron allt mer och mer, oaktadt straffet redan öfvergått flera Ribbonmen. Ordentliga slagningar förefalla mellan dem och militären.

America. Debatterna i Congressen öfver Missouri statens rätt at bibehålla slaveriet, fortfara och äro ytterst häftiga. Dock troddes, at den meningen skulle segra, at Congressen ej äger rätt föreskrifva något i frågan.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 6 April.

Sine ira, studio et metu.

Redactionen af denna Tidning har hittills mycket misstagit sig i sitt hopp om främmande bidrag. Åtskilliga saker hafva väl inkommit från okända händer; men knappast något deraf har varit sådant, att Red. trott sig böra begagna det, dels derföre, att ännuena icke ägt det allmänna intresse, som måste finnas uti hvad allmänheten föreläggas, dels emedan skrifsättet varit af det smådande slag, som Red. aldrig skall tillåta sig, dels derföre, att innehållet, efter Red. öfvertygelse, kunnat vara rättmätigt ansvar underkastadt, dels också, i anseende till alltför stor afvikelse från Red. egna tänkesätt.

Långt ifrån att likväl göra detta sista skäl till en allmän regel, erkänner Red. hvarje tillfälle att framställa skiljaktiga meningar vara dyrbart i samma mån, som sjelfva meningarne äro viktiga och skickligt behandlade. Under annat vilkor kan deremot Red. icke vidkännas någon förbindelse att emottaga uppsatser, dem Red. sjelf icke gillar, eller som innehålla försök till vederläggande af satser, hvilka i enlighet med Red:s öfvertygelse, blifvit i bladet förfäktade. Såsom sjelf ansvarig för hvad i detsamma inflyter, måste Red. vara berättigad att härutinnan följa eget godtfinnande. Åt allt, hvad som strider mot dess öfvertygelse, men som den icke känner sig i stånd att veder-

lägga, skall plats ej vägras, i fall ämnet är ett ämne för allmänheten. Om det öfriga, hvarmed insändarne äga tillfälle att vända sig till andra tidningar, kan, så vidt det der inflyter, Red. komma i tillfälle att redovisa sin mening. Den föreställer sig då icke något möjligt fog till klagan öfver väld.

Tryckfriheten.

(Forts. från N:o 27.)

A. Egentligen sagdt vore det väl blott den allmänna åklagaremakten, som skulle göra någon förlust genom confiscationssystemets afskaffande; ty enskilda, som vilja åtala förolämpningar i tryckta skrifter, äro redan i saknad af qvarstadens fördelar; och den confiscation, som kan komma dem till godo, är följaktligen af föga gagn. De omvägar, som för enskild man fordras, till erhållande af qvarstad, äro sådana, att innan man möjligen hinner genomvandra dem, har man just gjort allt, hvad någonsin göras kan, för att få skriften begärlig och hela upplagan såld. Är något deraf ändå kvar at seqvestrera; så bevisar det, att dess försäljande i allt fall skulle blifvit ogjordt.

B. Och likväl vore det just till enskildas fördel, som skrifters indragande skulle vara skäligt, om det någonsin kunde vara det. En enskild människas antastande, så-

som enskild menniska — i annat fall äger publikt åtal rum — är väl det, hvaröfver angriparen minst äger rätt at påkalla hela världens dom.

A. Den roar mig till slut, denna frihets-anda. Den synes rätt naturlig hos en hederlig man. Plågsamt är det i sanning at vara skuggrädd — löjligt och förhatligt at synas det, när man af naturen fått hjerta i bröstet. Huru gerna skulle jag ej, med et ord, öfverlemna mig åt denna anda, som anstår mig, endast jag kunde befria mig från den farhåga, man hos mig inplantat, at friheten aldrig kan styra sig, och tankens frihet aldraminst. — Om nu, såsom jag nästan tror, dess framsteg ej mer stå att hindra; så måste Ni väl åtminstone medgifva, at deras altför stora hastighet ännu kan modereras; och jag frågar Er på samvete: skulle Ni önska, at all ting, så nytt och omoget som helst, fritt utbasunades bland hela stora allmänheten? Låt vara således, at man kunde i böcker säga, hvad man behagade och ville ansvara för; men skulle Ni väl tillstyrka, at man finge göra det samma i alla tidningar, som flyga öfver landet? Böra vi ej vara nöjda dermed, at äga en lag, som underkastar dem större godtycke?

B. Kan Ni ännu fråga mig, om jag är nöjd med en lag, som sätter ett folk under förmynderskap, och nekar det att få allmänt och skyndsamt läsa, hvad som dock utan brott kan i en annan form allmångöras? Hvilketdera vill Ni, antingen att jag skall vara nog uphöjd öfver folket, eller nog glömsk af mitt värde såsom folkets medlem för att ej finna mig sårad af den förevändningen att folket, — nemligen endast den del deraf, som sjelf läser, — ej bör taga ur första hand de underrättelser, som det likväl är berättigadt at en gång erhålla? Tror Ni, att någon tänkande man

bedrages af en sådan förevändning? Kan Ni låta inbilla Er, att svartsjukan mot en högre grad af offentlighet åt hvad som utan brott kan göras offentligt, skulle vara nyttig för folket, eller kunna tjena til någon ting annat, än ett band på friheten at kungöra just det, som för folket är angeläget at veta? Att hålla publicitetens största verksamhet fången, kan blifva ett medel att hålla uplysningen fången och minska förtroendet till det slags skrifter, som äro hennes mest verksamma organer — aldrig att bereda lugnare sinnen för hennes emottagande. Ettdera måste den, som fruktar tidningarne, erkänna, antingen sin rädsla för sanningen, eller ock sin oförmögenhet at tillrättavisa misstagen jemte sitt misstroende til hela landets vises och vältänkandes vilja och förmåga att göra det, när det behöfves, med den kraft och skyndsamhet, som ej kan förfela sitt ändamål. När man påstår — när man *erkänner*, vill jag säga — at ministeriella blad ej skulle vara tillräcklig motvigt mot oppositionsblad; så erkänner man, i och med detsamma, at sanningen ej skulle vara på de förres sida.

A. Onekligen tyckes det så vara. Också kan ej bestrida, att utvägar finnas till lagens gäckande, och att jag icke begriper, huru de skulle tillstängas. Vi hafva sett några ombyten af titlar på våra dagblad, Halva de väl sedan blifvit bättre?

B. I sanning förstår jag lika litet, huru detta gäckande skulle förekommas. Jag vet aldrig, i något fall, huru långt man behöfde drifva våldet på tankan, om man skulle blifva consequent i dess förtryckande. Kan Ni, t. ex., föreställa Er något större osammanhang i lagstiftning, än att en skrift, som ställes under åtal, kan beläggas med qvarstad, i afsigt att aldrig få läsas -- och at rättegångsprotokollerna och handlingarne öfver åtalets utförande ej kunna

sequesteras, mindre confiskeras, ehuru mycket värre de må vara, än sjelfva den åtalade skriften?

A. Det värsta vore, om den smädaren, som försvarar sin sequesterade smädelse, framdroge deu hel och hållen å nyo, och så finge den utan hinder tryckt i rättgångshandlingarne.

B. Hvarföre då allt detta bråk att hämma, hvad man endast kan förvärra? Hvarföre icke stifta fred med en makt, som ej kan motstås? icke foga sig efter de anspråk, som ej kunna afvisas? Om tankefrihet och tryckfrihet äro förderfliga för människorna; så är människornas förderf oundvikligt; och hvarföre fåfängt arbeta på dess afböjande, då man med sin fruktlösa möda ej ens vinner deras tacksamhet, endast ådrager sig deras hat?

A. Jag ser, att argumenterna äro på er sida. Medan det nu utvecklar sig, om vi rusa till vårt förderf eller icke, svara mig dock ännu på en fråga: hvad menar Ni med det ordet *allmän opinion*? Under den stora strid, hvartill vi än i denna stund blott sett förberedelserna, under denna strid, der alla med förnuft begåfvade djur i tankans tulla frihet och sjelfsväld skola tumla om med hvarandra, kommer man säkert att ännu oftare än hittills, och ännu kraftigare, höra hvarje parti för sig nyttja detta folkskri: *opinionen* — respekt, mina Herrar, för allmänhetens dom! o. s. v. — Skall man någonsin få veta, hvem som har denna allmänhetens dom för eller emot sig? Skall det evigt bero af den, som skriker väldigast, att utgifva sig för opinionens organ? Eller skall man tro dessa skolastiker, som, i brist af talang at skaffa sig ljud, distinguera öfver ordets bemärkelse och till och med språka om en objectif, en absolut allmän opinion?

B. En objectif allmänlighet i opinion

är en motsägelse; ty den objectiva allmänligheten är allmängiltighet efter förnuftsgrunder; men opinionen angår antingen sådana ämnen, som icke kunna ända til oemotgänglighet bevisas, och således ej få förnuftsallmänlighet, eller ock ämnen, hvori denna grad af visshet ännu icke hunnit meddela sig åt allmänheten. Mening (opinion) är föga annat än tro och uppkommer blott genom val mellan sannolikheter. I alla ämnen, hvarom hela folket äger en på full insigt grundad öfvertygelse, finnes ingen opinion. I de ämnen, der ingen sådan öfvertygelse ännu kan folket bibringas, är frågan at bibringa det den förständigaste tro — man söker at låta folket anticipera frukterna af den uplysning, som skall komma.

A. Frågan är nu, huru man utröner, till hvad grad denna anticipation hunnit.

B. Och detta är at utröna, hvilka läror hunnit blifva så populära, at folket fattar och älskar dem.

A. Och huru ser man nu, hvad folket fattar och älskar?

B. Periodiska skrifter äro de, som säkrast utvisa det.

A. Således skulle de läror, som mest predikas i allmänna blad, nödvändigt vara de, som opinionen mest gillar. Tidnings-skrifvare blefve då opinionens tolkar och skapare.

B. Icke de läror, som mest predikas; men de, som predikas med största framgång, d. v. s. de, som mest läsas, när man äger val af läsning, äro de, som instämma med opinionen. Om Ni ser ett tidningsblad, som bekänner sig till något visst politiskt system, vinna större publicitet än ett, som bekänner ett annat system; så kan Ni sluta, att det förra systemet instämmer närmare med opinionen än det senare, om nemligen allt annat är lika, hvartil i syn-

nerhet hörer, at den ena tidningen är gynnad med samma rättigheter och förmåner, som den andra.

A. Hvad värde skall icke Ni till slut sätta på fria tidningar!

B. Jag säger, att endast genom deras fullkomliga frihet blir det möjligt att veta, om en allmän opinion finnes, och huru beskaffad den är. Påminn Er, hvad jag redan anmärkt: det gifves, i denna tidens stater, ingen annan möjlighet til allmän anda, än litterär communication. Den dagliga, den skyndsamaste och mest utbredda, den som intresserar för statens närvarande läge och för dess styrelses närvarande åtgärder, är den enda, som, i fall den får njuta full frihet, kan vara en tillförlitlig barometer öfver folkets allmänna mening om allmänna föremål. Eller hvar vill Ni annars finna en sådan?

A. Jag tilstår, att det blir svårt. Men kan jag så förlita mig på öfverensstämmelsen imellan folkets mening och den mening, en Tidningsutgifvare behagar förfakta, i en artikel, som händelsevis blir begärligt läsen?

B. Ofta skulle sensationen af en enda artikel kunna updagat för Er rätt bestämdt folkets mening i ett visst ämne, om Ni blott kunde ensam se hela folkets sensation. I brist häraf kan Ni icke förtro Er till någon enstaka erfarenhet för tillfället. Men om, såsom jag sade, et visst blad af det slaget, hvars egentliga behag ej ligger i något annat än dess meningar öfver allmänna ämnen, tillvinner sig och bibehåller en gifven öfvervigt i publicitet öfver andra af samma beskaffenhet, blott af olika meningar; då kan Ni temligen lita på, at när Ni fattat andan och syftningen af detta blad, d. v. s. af dess förnämsta och talrikaste artiklar, har Ni också fattat andan och syftningen af den publiks politiska meningar, som

läser denna tidning; och i progressift förhållande til dess öfverlägsna antal af prenumeranter (ty ju flera som hålla bladet, desto flera läsare har öfver hufvud hvarje exemplar) kan Ni uträkna öfvervigten af den allmänlighet, dess meningar hafva öfver de andra bladens.

A. Men hvar hämtar bladets utgifvare dessa meningar? Och om han aldrig kan hämta dem från folket omedelbart; huru vet man då någonsin, att de verkligen äro folkets, änskönt folket kan finna nöje i deras läsande?

B. Denna anmärkning träffar, så länge folket ej äger tillgång at välja mellan alla slags meningar, som någon behagar framställa. Men denna tillgång skall aldrig länge uteblifva, så snart man äger fullkomlig frihet att yttra alla meningar. Och i någondera måste folkets finnas. Eller om folket ej har någon, måste det antaga den, hvari dess fördel ligger.

A. Skänk mig blott denna frihet, att drifva hvad lära jag vill — och jag skall snart visa Er, hvilken opinion som är den allmännaste. Jag skall förfakta all demokratisk oordning, laglösa rättigheter, alla hvad som kittlar den råa hopens passioner — och Ni skall se, om jag får läsare.

B. Jag skulle ha lust att se det. Vill Ni predika allt detta muntligen, det blir en annan sak. Men skrifter behaga endast dem, som kunna läsa. Uplefver Ni åter den tid, då hela folket läser och förstår, hvad som skrives på dess modersmål; då är det för sent att muntligen predika sådana läror — än mer är det förgäfvat att söka skaffa dem läsare.

A. Finnes då ingen allmän opinion, fortare än man lærer läsa?

B. Jag har redan svarat härpå. Nej, i verdens närvarande skick finnes den icke fortare, eller längre utsträckt, än läsningen

sträcker sig. Ni inser, för öfrigt, at allmän opinion finnes endast så långt man intresserar sig för allmänna ärender. Alla meningar om enskilda angelägenheter höra icke hit; och till allmänheten, i fråga om opinion, räknar jag endast dem, som sträfva att upplysa sig om hvad som är för fäderneslandet nyttigt. Om jag kunde föreställa mig ett folk, som läste af idel nyfikenhet och ej bekymrade sig om sitt fädernesland och sin författning; så skulle jag säga, att detta folkets opinion vore lika onödig att känna, som omöjlig at utröna. Dess tankar om hvarjehanda ting kunde händelsevis ofta vara enstämiga; men aldrig skulle de vara ett folks tankar, en allmän opinion. Sluta här af, i förbigående, huru ett folks tänkesätt måste vara, som ej ägt någon frihet, någon författning eller rätt att delta i allmänna ärender, eller der blott sista generationen uppvekt dessa fördelar för utan.

A. Är det nu sannt, som Ni påstått, att odlingen skall blifva allt mer allmän och således kretsen af dem allt mer utvidga sig, som söka ljus öfver allmänna ärender; så är det lätt att se, huru opinionen alltjemt skall vända sig till fördel för det större antalet och denna jemlikhet rotfastast sig, som så chimerisk och förfärlig rasade i början af den stora revolution, hvars verkningar ännu bestämma verdens öden.

B. I fall Ni tillåter, at begreppet om jemlikhet får rena sig från det chimeriska och förfärliga; då är jag af er tanka, och tror, at denna sakernas gång ej kan hindras. Den, som vill i längden vara trygg att icke misstaga sig på opinionen, kan gå den i förväg och antaga, att människorna känna sina rättigheter och ej bortskänka mer af sin naturliga jemlikhet, än den allmänna ordningen fordrar. Om de i första yrslan ej visste, hvad de ville; så skall dock

ingen hindra dem att vilja och göra, hvad de finna för sig nyttigt, så snart de blifva ense med sig sjelfva om sin vilja.

A. I fall Ni behagar, så slutar här vårt långa samtal. Vore det upptecknadt med skicklighet och bragt i bättre sammanhang; så skulle det tilläfvventyrs kunna läsas utan ledsnad.

B. Jag går att ännu tänka på de ämnen, som sysselsatt oss; men hoppas, att de snart må blifva förmycket klara, för att vara intressanta.

Yttrande af en Ledamot i Comitéen til reglerande af Statens Embeten och tjenester.

Sedan Kongl. Maj:t i Nåder förordnat Committerade, att, i anledning af Rikens Ständers underdåniga anhållan, reglera Statens embeten och tjenester; och Committerade icke fått några gränser för deras befattning sig föreskrefne; anser jag, i likhet med hvad Riksstånden sig yttrat, Comitéen vara pligtig, att utan hinder af gällande Lagar och Författningar, upgöra förslag til en sådan reglering, som med tidens behof och uplysning kan vara öfvensstämmande.

För att med all oväld, och utan något slags prevention, kunna upfatta ett sådant förslag, föreställer jag mig i detta ögonblick, att inga embetsverk eller tjenester finnes, att alla gamla inrättningar hade försvunnit, och att i samma ögonblick en ny skapelse af Statens styrelse skulle inträda.

Det första man vid en sådan föreställning måste eftersinna, äro sjelfva föremålen, på hvilka styrelsen af en stat har att rigta sin verksamhet. Dessa föremål dela sig genast efter sin natur uti 2:ne särskilda grenar. Till den ena höra alla de förhållanden, der Styrelsen verkar endast

med hänsigt på Statens allmänna bestånd och utveckling och der individuer således icke betraktas i någon motsats, hvarken till staten sjelf eller till en annan individu. Till *den andra* åter höra alla de saker, i hvilka antingen staten uppträder i stridigt förhållande till någon individu, eller ock den ena individuen framträder emot den andra, — det vill säga, — alla slags ämnen, i hvilka en individuel stridighet måste redas, eller ingrepp i någon rättighet straffas.

Det säger sig sjelft, att jag med den förre af dessa styrelse-grenar inbegriper hvad som räknas till statens yttre politik, till värden af dess försvar, till förvaltningen af dess inkomster, til utvecklingen af dess inre physiska krafter och til förhöjande af dess värde i moraliskt hänseende genom utbredd förstånds-cultur; — men att jag deremot anser den senares verkningskrets sträcka sig till allt, hvad som kan få namn af rättsfråga, ehvad sjelfva Lagen, efter hvilket ämnet skall bedömas, må kallas civil, criminel eller oeconomisk. Dessa styrelsegrenar åtskiljas vanligen genom benämningarne: *Administration* och *Lagskipning*. Den förre har att fästa sin upmärksamhet endast på hvad, som är *allmänt nyttigt*: — den senare åter på hvad som för hvarje *enskilt* fall är *lagligt*.

Det är nödvändigt att ej förlora denna skillnad ur sigte. Får begreppet om nytta dictera domen i rättsförhållanden; så kan under samma lagar rättvisan blifva vacklande, alt efter som desse begrepp undergå förändring. Det är illa, om administrationen i allmänna åtgärder misstar sig om hvad som är gagneligt; men icke må man rätta dessa misstag blott i smått, eller då deras verkan i någon bestämd sak enskilda emellan kommer i fråga: rättelsen måste sträcka sig til det hela; Författningarne böra upphävas, om de äro skadliga; men så

länge de icke äro återkallade, måste tillämpningen vara utan undantag.

Den nu gällande Svenska Grundlagen har icke velat, at administrationen skulle sammanblandas med lagskipningen. Den har lagt hela administrativa styrelsen i Konungens händer; men deremot skapat en sjelfständig domare-makt, att genom lagarne skydda den enskilda säkerheten. Sådan är lagens anda; och det är just denna anda, som allt ifrån samma lags antagande arbetat och ännu arbetar på, att i alla rigtningar genomtränga stats-kroppen och pånyttföda den.

Man förundrar sig öfver detta sträf-vande till förändringar, som öfverallt visar sig. Man ger det namn af nyhets-begär, projectmakeri, förflugna ideer och mera sådant, hvarmed man tror sig hämnas på tidens lättsinnighet, och man hoppas att kunna hålla det tillbaka dermed, att man söker motverka de aldranödigaste reformer — dem, som allmänna opinionen aldrastarkast pållar. Vill man då icke lära sig begripa, att detta nyhetsbegär aldrig låter kufva sig, förrän nationen känner, att alla dess inrättningar äro i fullkomlig harmonie med den grundform, hvarefter deras verksamhet och betydelse i staten skola ordnas?

Under en tid, då nationerne stödo på en helt annan bildningspunkt än nu, — då Regeringarne utöfvade ett förmynderskap, som ej mera är lämpligt, sedan folken börja sjelfva blifva myndiga och fordra ut sitt arf, — då rättigheter mindre kommo i fråga man och man emellan, än emellan corporation och corporation, — då man behöfde särskildt Previllegium hvar gång man ville röra sig, — då hvart Previllegium fordrade sin egen Jurisdiction för at hållas vid magt — med få ord — då en staticke kunde sägas bestå af ett visst folk, som samman växt till ett helt, utan af ett visst stycke land, som åtskillige små stater under

namn af *stånd*, tagit till slagfält, under det de stridde sig emellan -- på en sådan tid var det ej underligt, at styrelsen var chaotisk, att administrationen och lagskipningen voro kastade om hvarandra. Dessa tider äro väl förbi; men vi äge ännu lemningar kvar i åtskillige inrättningar, dem mången ifrigt försvarar, icke kännande den tid, hvori han lefver. Till dessa inrättningar höra de så kallade privilegierade domstolar och alla administrations-collegier, som utöfva något slags domsrätt.

Fordomdags ville man, at hvar *stånd* och hvar näring skulle hafva sin egen rättvisa. Således kunde en tvist om rättigheter och skyldigheter emellan Bergsmän eller Bruksidkare eller åtal för et brott begånget vid ett Bergverk ej afgöras af någon annan än ett Bergs-Collegium; — en fråga angående handel och handtverk, ej annorstädes än i ett Commerce-Collegium: Kronans kameral-betjening skulle nödvändigt svara inför en Kammar-Rätt; och Kronan kunde ej tvista om sina rättigheter annorstädes än uti et Kammar-Collegium. För att vara rätt consequent, hade man bordt stadga, att alla ämnen, i hvilka medicinska frågor ingingo, til exempel: dråpmål, der läkare-undersökning fordrades, eller tvister om arf, som berodde på läkares yttrande, om ett foster var fullgånget eller icke, skolat afdömas af Collegium Medicum; men detta Collegium tillkom för sent för at få en så vidsträckt domare-magt.

Nu mera förstår man, att det gifs blott *en enda* rättvisa: att alla saker kunna och böra afgöras af allmänna Domstolar, och att i ämnen, hvilka fordra särskildta vetenskapliga undersökningar eller ock andra uplysningar, som ligga utom Domstolarnes egentliga omfång, dessa Domstolar kunna låta sådana undersökningar anställas, eller äska uplysningarne af andra embetsmän,

som äro förordnade att dermed gå tillhanda. Man tror för exempel, at Bergsörelsen icke tarfvar et Collegium för att njuta till godo privilegier mot andra näringar, men väl, at Embetsmän äro nödige, som skola biträda med erforderlig sak-kännedom i upkommande frågor: att handel och handtverk kunna bestå utan Commerce-Collegium, men att i ämnen, som angå en viss slöjd eller konst, underrättelse bör meddelas af dem, som känna den: att Kronans Tjenstemän i Cameralvägen kunna lagligen bedömas och straffas för sina balancer, utan någon Kammar-Rätt, men att en Revision kan behövas, för att utreda räkenskaperne, innan påstående göres; och ändteligen, att Kronan kan få sin rätt lagligen pröfvad, utan att Kammar-Collegium, men att embetsmän måste gifvas, som lemna de uplysningar ur förra tidens handlingar, som i cameralt hänseende kunna vara af nöden — allt på enahanda sätt, som det nu går till, när ett brottmål eller en tvist skall afgöras, deri utlåtande måste infordras från de Embetsmän, som känna Läkare-vetenskapen, hvilket vid allmänna domstolar nästan dagligen practiceras utan minsta olägenhet.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Nyaste underrättelserna från Madrid gå til d. 10 Mars. Et bref derifrån af d. 9 säger: "om verket slutas lika väl, som det begynt, så visar sig för oss den gladaste utsigt til politisk sällhet, och vi skola rundeligen ersättas för vårt öfverståndna lidande. Konungen är hjertligt försinnad med sitt folk. Han erkänner sig hafva varit missledd af onda råd; och allt tilkännagifver, at detta erkännande är upriktigt." Konungen har provisoriskt aflagt eden inför en Junta, bestående af Cardinalen af Burbon (Erkebiskop af Toledo, högt älskad af folket) Gen. Ballasteros, Biskopen af Valladolid m. fl. Då Cortes hunnit samlas, skall